

ĐIỆP NGỮ

I – ĐIỆP NGỮ VÀ TÁC DỤNG CỦA ĐIỆP NGỮ

- Ở khổ thơ đầu và khổ thơ cuối của bài *Tiếng gà trưa* có những từ ngữ nào được lặp đi lặp lại ?
- Lặp đi lặp lại từ ngữ như thế có tác dụng gì ?

Ghi nhớ

Khi nói hoặc viết, người ta có thể dùng biện pháp lặp lại từ ngữ (hoặc cả một câu) để làm nổi bật ý, gây cảm xúc mạnh. Cách lặp lại như vậy gọi là phép điệp ngữ; từ ngữ được lặp lại gọi là điệp ngữ.

II – CÁC DẠNG ĐIỆP NGỮ

So sánh điệp ngữ trong khổ thơ đầu của bài *Tiếng gà trưa* với điệp ngữ trong hai đoạn thơ dưới đây, tìm đặc điểm của mỗi dạng.

- a) *Anh đã tìm em, rất lâu, rất lâu*
Cô gái ở Thạch Kim Thạch Nhọn
Khăn xanh, khăn xanh phoi đầy lán sớm
Sách giấy mở tung trăng cǎ rùng chiều
[...]
Chuyện kể từ nỗi nhớ sâu xa
Thương em, thương em, thương em biết mấy.

(Phạm Tiến Duật)

- b) *Cùng trông lại mà cùng chăng thay*
Thay xanh xanh những mây ngàn dâu
Ngàn dâu xanh ngắt một màu
Lòng chàng ý thiếp ai sâu hơn ai ?

(Đoàn Thị Điểm (?))

Ghi nhớ

Điệp ngữ có nhiều dạng : điệp ngữ cách quãng, điệp ngữ nối tiếp, điệp ngữ chuyển tiếp (điệp ngữ vòng).

III – LUYỆN TẬP

1. Tìm điệp ngữ trong những đoạn trích sau đây và cho biết tác giả muốn nhấn mạnh điều gì.

Một dân tộc đã gan góc chống ách nô lệ của Pháp hơn tám mươi năm nay, một dân tộc đã gan góc đứng về phe Đồng minh chống phát xít mấy năm nay, dân tộc đó phải được tự do ! Dân tộc đó phải được độc lập !

(Hồ Chí Minh)

*Người ta đi cây láy công,
Tôi nay đi cây còn trông nhiều bể.
Trông trời, trông đất, trông mây,
Trông mưa, trông gió, trông ngày, trông đêm.
Trông cho chân cứng đá mềm,
Trời êm, biển lặng mới yên tâm lòng.*

(Ca dao)

2. Tìm điệp ngữ trong đoạn văn sau và nói rõ đây là những dạng điệp ngữ gì.

Vậy mà giờ đây, anh em tôi sắp phải xa nhau. Có thể sẽ xa nhau mãi mãi. Lại trời đây chỉ là một giấc mơ. Một giấc mơ thôi.

(Khánh Hoài)

3. a) Theo em, trong đoạn văn sau đây, việc lặp đi lặp lại một số từ ngữ có tác dụng biểu cảm hay không ?

Phía sau nhà em có một mảnh vườn. Mảnh vườn ở phía sau nhà em, em trông rất nhiều loài hoa. Em trông hoa cúc. Em trông hoa thược dược. Em trông hoa đồng tiền. Em trông hoa hồng. Em trông cả hoa lay ơn nữa. Ngày Phụ nữ quốc tế, em hái hoa sau vườn nhà em tặng mẹ em. Em hái hoa tặng chị em...

b) Em hãy chữa lại đoạn văn trên cho tốt hơn.

4. Hãy viết một đoạn văn ngắn có sử dụng điệp ngữ. Trao đổi bài viết với các bạn khác. Nhận xét về cách dùng điệp ngữ trong bài của bạn.